

De terugkeer

Nicolas Sparks bij Boekerij:

The Notebook (Het dagboek)

Message in a Bottle (De brief)

Safe Haven (Veilige haven)

The Best of Me (Het beste van mij)

The Longest Ride (De lange tocht)

The Choice (De keuze)

Zie mij

De ontmoeting

De bruiloft

Wij twee

Je bent nooit alleen

Op het eerste gezicht

Een liefde om nooit te vergeten

Met hart en ziel

De redding

Leven voor de liefde

Dear John (Lieve John)

The Lucky One (De gelukkige)

The Return (De terugkeer)

Nicholas Sparks

De terugkeer

(The Return)

Als Trevor het huis van zijn grootvader erft,
komt hij geheimen op het spoor die decennialang
verborgen zijn gebleven

ISBN 978-90-225-9026-3

ISBN 978-94-023-1541-7 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Return*

Vertaling: Marike Groot en Sander Brink, Grootenbrink Vertalingen

Omslagontwerp: Tom Hallman Studio, bewerkt door DPS Design & Prepress Studio

Omslagbeeld: © Trevillion Image

Zetwerk: ZetSpiegel, Best

© 2020 Copyright by Willow Holdings, Inc.

© 2020 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor de familie *Van Wie*
Jeff, Torri, Anna, Audrey en Ava

Proloog

2019

De kerk lijkt op een kapel in de Alpen, zo een die je zou kunnen aantreffen in de bergen rondom Salzburg, en binnen is de lucht aangenaam koel. Omdat het augustus is, en ik in het Zuiden ben, is het buiten snikheet, wat nog wordt verergerd door het feit dat ik een pak met stropdas draag. In mijn dagelijkse leven draag ik normaal gesproken geen pak. Ze zitten niet lekker, en als arts heb ik gemerkt dat mijn patiënten beter op me reageren wanneer ik wat meer casual ben gekleed, net zoals zij meestal zijn.

Ik ben hier om een bruiloft bij te wonen. Ik ken de bruid nu meer dan vijf jaar, hoewel ik niet zeker weet of ze zou zeggen dat we bevriend zijn. Hoewel we elkaar meer dan een jaar regelmatig hadden gesproken nadat ze uit New Bern was weggegaan, is onze relatie sindsdien beperkt gebleven tot een paar appjes nu en dan, soms op haar initiatief, soms op dat van mij. We hebben echter wel ontegenzeggelijk een band, een die zijn wortels heeft in gebeurtenissen die jaren geleden hebben plaatsgevonden. Soms vind ik het moeilijk om me de man te herinneren die ik was toen onze wegen elkaar voor het eerst kruisten, maar is dat niet normaal? Het leven biedt ons eindelijk

veel kansen om nieuwe wegen in te slaan, en tijdens dat proces groeien en veranderen we; wanneer we in de achteruitkijkspiegel kijken, vangen we af en toe een glimp op van een vroeger zelf dat onherkenbaar lijkt.

Sommige dingen zijn niet veranderd – mijn naam, bijvoorbeeld – maar ik ben nu zevenendertig en in de eerste fase van een nieuwe carrière, een waar ik de eerste dertig jaar van mijn leven nooit aan had gedacht. Ik was vroeger dol op pianospelen, maar nu speel ik nooit meer; ik ben opgegroeid met liefhebbende ouders, maar het is lang geleden sinds ik hen voor het laatst heb gezien. Daar zijn redenen voor, maar daar kom ik later op.

Vandaag ben ik gewoon blij dat ik hier ben en dat ik op tijd ben. Mijn vlucht vanuit Baltimore was vertraagd en de rij om mijn huurauto op te halen was lang. Hoewel ik niet de laatste ben die aankomt, is de kerk al meer dan halfvol en ik vind een zitplaats op de derde rij van achteren, waarbij ik mijn best doe om onopgemerkt binnen te glippen. De kerkbanken voor me zitten vol vrouwen met het soort hoeden dat je verwacht aan te treffen op de Kentucky Derby: extravagante exemplaren met strikken en bloemen waar geiten dol op zouden zijn. Ik moet glimlachen bij de aanblik ervan, een herinnering aan het feit dat er in het Zuiden altijd momenten zijn waarop het mogelijk is om te ontsnappen naar een wereld die nergens anders lijkt te bestaan.

Terwijl ik doorga met mijn omgeving in me opnemen, doet de aanblik van bloemen me ook aan bijen denken. Bijen maken al bijna zolang ik me kan herinneren deel uit van mijn bestaan. Het zijn opmerkelijke, wonderbaarlijke wezens en ze blijven me eindeloos intrigeren. Tegenwoordig houd ik meer dan tien bijenkasten – het is veel minder werk dan je zou verwachten – en ik ben ervan overtuigd geraakt dat de bijen voor mij zorgen op dezelfde manier als waarop ze voor iedereen zorgen.

Zonder bijen zou menselijk leven vrijwel onmogelijk zijn, aangezien we voor een groot deel van onze voedselvoorziening afhankelijk van ze zijn.

Dat concept heeft iets onvoorstelbaar wonderbaarlijks, het feit dat het leven zoals wij dat kennen uiteindelijk afhangt van zoiets eenvoudigs als het feit dat een bij van de ene plant naar de andere vliegt. Het zorgt ervoor dat ik geloof dat mijn parttime hobby belangrijk is voor het grote geheel, maar ook begrijp ik dat het houden van bijen me hier heeft gebracht, naar deze dorpskerk, ver van mijn vertrouwde thuisbasis. Natuurlijk is mijn verhaal – zoals elk goed verhaal – ook een verhaal over gebeurtenissen, omstandigheden en andere mensen, onder wie een paar oudjes die graag in een schommelstoel voor een oude winkel in North Carolina zitten. Maar vooral is het het verhaal van twee verschillende vrouwen, hoewel een van hen destijds eigenlijk nog maar een meisje was.

Ik zal zelf de eerste zijn die opmerkt dat wanneer anderen hun verhaal vertellen, ze de neiging hebben dat zodanig in te kleden dat ze zelf de ster van het verhaal zijn. Waarschijnlijk zal ik in diezelfde val lopen, maar ik wil het voorbehoud maken dat ik nog steeds denk dat de meeste gebeurtenissen toeval waren. Onthoud tijdens het hele verhaal alsjeblieft dat ik mezelf absoluut niet als een held beschouw.

Wat het einde van dit verhaal betreft: deze bruiloft zou je waarschijnlijk als een soort slotscène kunnen zien. Vijf jaar geleden zou ik het moeilijk hebben gevonden om te zeggen of de afloop van deze met elkaar vervlochten verhalen nu gelukkig, tragisch of bitterzoet was. En nu? Eerlijk gezegd ben ik daar nu nog minder zeker van. Nu ik hier ben, vraag ik me af of het verhaal op een of andere vreemde manier niet precies op de plek waar het eindigde weer verder zal gaan.

Om te begrijpen wat ik bedoel, zul je met me mee terug moe-

ten gaan in de tijd, om opnieuw een bezoek te brengen aan een wereld die, ondanks alles wat er in de tussenliggende jaren is gebeurd, nog altijd aanvoelt alsof ze zo dichtbij is dat je haar kunt aanraken.

I

2014

Ik merkte het meisje dat langs mijn huis liep voor het eerst op op de dag nadat ik er was komen wonen. In de anderhalve maand daarna zag ik haar een paar keer per week met gebogen hoofd en afhangende schouders voorbij sjokken. Lange tijd zeiden we geen van beiden een woord tegen elkaar.

Ik vermoedde dat ze een tiener was – iets aan haar houding gaf aan dat ze gebukt ging onder de dubbele last van een laag zelfbeeld en irritatie over de wereld – maar op mijn tweeëndertigste had ik de leeftijd bereikt waarop het bijna onmogelijk was voor mij om het echt te weten. Afgezien van het feit dat ik zag dat ze lang bruin haar had en ogen die ver uit elkaar stonden, wist ik alleen maar dat ze in het woonwagenkamp verderop woonde en dat ze het fijn vond om te lopen. Of eigenlijk was het waarschijnlijker dat ze wel móést lopen, omdat ze geen auto had.

De aprilhemel was helder, het was 22 à 23 graden en de wind blies net hard genoeg om het geparfumeerde aroma van bloemen mee te voeren. De kornoeljes en de azalea's in de tuin waren bijna van de ene op de andere dag in bloei uitgebarsten en omlijstten de grindweg die kronkelde langs het huis van mijn opa, net buiten New Bern, North Carolina, een huis dat ik onlangs had geërfd.

En ik, Trevor Benson, herstellend arts en gehandicapt oorlogsveteraan van beroep, schudde mottenballen uit een doos langs de onderkant van de veranda aan de voorkant van het huis, klagend dat dit niet was hoe ik van plan was geweest mijn ochtend door te brengen. Het probleem met klusjes in en om het huis was dat je nooit wist wanneer je ermee klaar zou zijn, omdat er altijd weer iets anders gedaan moest worden... en of het opknappen van het oude huis eigenlijk überhaupt wel de moeite waard was.

Het huis – en ik gebruikte de term in ruime zin – zag er niet geweldig uit, en de jaren hadden hun tol geëist. Mijn opa had het zelf gebouwd nadat hij uit de Tweede Wereldoorlog was teruggekeerd, en hoewel hij dingen kon bouwen die lang mee gingen, had hij niet veel talent voor vormgeving. Het huis was een rechthoek met veranda's aan de voor- en achterkant – twee slaapkamers, een keuken, een woonkamer en twee badkamers; de cederhouten gevelbeplating was door de jaren heen verwaagd tot grijsachtig zilver, zodat het leek op het haar van mijn opa. Het dak was hier en daar opgelapt, de tocht waaide door de ramen, en de keukenvloer liep zo schuin af dat als je iets morste, de vloeistof een stroompje vormde dat naar de deur liep die op de veranda aan de achterkant uitkwam. Ik vermoed dat dat het schoonmaakwerk eenvoudiger maakte voor mijn opa, die de laatste dertig jaar van zijn leven alleen had gewoond.

Maar het terrein waar het huis op stond was wel bijzonder. Het besloeg ongeveer 2,5 hectare, met een verouderde, licht overhellende loods en een honingschuur – waar mijn opa zijn honing oogstte – en leek wel bezaaid met elke bloeiende plant die bekend was bij de mensheid, waaronder bedden met klaver en wilde bloemen. Vanaf nu tot aan het einde van de zomer zou het terrein op een vuurwerkshow op grondniveau lijken. Bovendien lag het aan Brices Creek, waar het donkere,

brakke water zo langzaam stroomde dat de lucht er vaak in werd weerspiegeld. De zonsondergangen veranderden de kreek in een kakofonie van bordeaux, rood, oranje en geel, terwijl de langzaam vervagende zonnestrallen het gordijn van Spaans mos doorboorden dat over de boomtakken was gedrapeerd.

De honingbijen waren dol op de plek, en dat was ook precies mijn opa's bedoeling geweest, want ik was er vrij zeker van dat hij meer van bijen dan van mensen hield. Er stonden ongeveer twintig bijenkasten op het terrein; hij was zijn hele leven parttime bijenhouder geweest, en het viel me vaak op dat de kasten beter werden onderhouden dan het huis of de schuur. Ik had al een paar keer van een afstandje naar de bijenkasten gekeken sinds ik hier was aangekomen, en hoewel het nog vroeg in het seizoen was, kon ik zien dat de kolonies gezond waren.

Het bijenvolk groeide snel, zoals het altijd deed in het voorjaar – als ik goed luisterde kon ik ze echt horen zoemen – en ik had de bijen met rust gelaten. In plaats daarvan had ik het grootste deel van mijn tijd doorgebracht met het huis weer leefbaar maken. Ik haalde de kasten leeg, zette een paar potten honing opzij om te bewaren, en gooide de rest weg: een doos vol oude crackers, bijna lege potten pindakaas en jam en een zak met verdroogde appels. De laden waren volgestouwd met rommel: verlopen kortingsbonnen, half opgebrande kaarsen, magneten en pennen die het niet meer deden, en dat ging allemaal de vuilnisbak in. De koelkast was vrijwel leeg en merkwaardig schoon, zonder de beschimmelde etenswaren of walgelijke geurtjes die ik had verwacht. Ik haalde een berg rotzooi uit het huis – het grootste deel van het meubilair was een halve eeuw oud, en mijn opa had een beetje last van verzamelwoede – en huurde toen verschillende ploegen in om het moeilijker werk te doen. Ik liet een aannemer een cosmetische verbouwing van een van de badkamers uitvoeren; een loodgieter

repareerde de lekkende kraan in de keuken; ik liet de vloeren schuren en beitsen, het binnenwerk schilderen; en last but not least: ik liet de achterdeur vervangen. Hij was gescheurd bij de deurlijst en er was een plaat overheen gespijkerd. Vervolgens, nadat ik een ploeg had binnengebracht om het huis van onder tot boven schoon te maken, stelde ik de wifi in op mijn laptop en koos wat meubilair uit voor de woonkamer en de slaapkamer, en ook een nieuwe televisie voor de woonkamer. De oorspronkelijke televisie had konijnenorenantennes en had de afmeting van een schatkist. De kringloopwinkel wees de donatie van het gebruikte meubilair van mijn opa af, ondanks mijn argument dat het allemaal als antiek kon worden beschouwd, dus dat belandde op de vuilnisbelt.

De veranda's waren echter in relatief goede staat, en ik bracht er het grootste deel van mijn ochtenden en avonden door. En dat is de reden waarom ik de mottenballen tevoorschijn had gehaald. Het voorjaar in het Zuiden bestaat niet alleen maar uit bloemen, honingbijen en mooie zonsondergangen, vooral niet als je bij een kreek woont, waar het wel de wildernis lijkt. Omdat het de afgelopen tijd warmer dan gebruikelijk was geweest, waren de slangen wakker geworden uit hun winterslaap. Ik had een grote gezien op de veranda achter toen ik die ochtend met mijn koffie naar buiten was gelopen. Ik was me een hoedje geschrokken, had de helft van de koffie op mijn overhemd gemorst en was toen snel het huis weer in gedoken.

Ik had geen idee of de slang giftig was of wat voor soort het was. Ik ben geen slangenexpert. Maar in tegenstelling tot sommige mensen – mijn opa bijvoorbeeld – wilde ik hem ook niet doodmaken. Ik wilde gewoon dat hij wegbleef van mijn huis en aan zijn eigen kant bleef. Ik wist dat slangen nuttige dingen deden, zoals het doden van muizen, die ik 's nachts in de muren hoorde scharrelen. Ik vond het een griezelig geluid – ik

mocht dan toen ik kind was elke zomer hier hebben doorgebracht, ik ben niet gewend aan het plattelandsleven. Ik had mezelf altijd meer beschouwd als een man met een flat in de stad, en dat was ik ook geweest tot de explosie, die niet alleen mijn hele wereld, maar ook mij had opgeblazen. Wat de reden was dat ik herstellende was, maar later meer daarover.

Terug naar de slang. Nadat ik een schoon overhemd had aangetrokken, herinnerde ik me vaag dat mijn opa mottenballen gebruikte om slangen op afstand te houden. Hij was ervan overtuigd dat mottenballen magische krachten hadden die allerlei wezens op afstand hielden – vleermuizen, muizen, insecten en slangen – en hij kocht dozen tegelijkertijd van het spul. Ik had er flink veel van in de schuur zien staan, en omdat ik bedacht dat mijn opa niet gek moest zijn geweest, pakte ik een doos en begon ik ze rondom het huis te strooien, eerst achter en langs de zijkanten, en ten slotte aan de voorkant.

Dat was het moment waarop ik het meisje over de weg langs het huis zag sjokken. Ze was gekleed in spijkerbroek en t-shirt, en toen ik mijn ogen opsloeg, moest ze mijn blik op zich hebben gevoeld, want ze keek mijn richting op. Ze glimlachte niet en zwaaide ook niet; in plaats daarvan dook ze ineen alsof ze hoopte te vermijden dat ze mijn aanwezigheid moest erkennen.

Ik haalde mijn schouders op en ging weer aan het werk, als je mottenballen strooien tenminste als werk kon beschouwen. Maar mijn gedachten dwaalden om de een of andere reden af naar het woonwagenkamp waar ze woonde. Het was aan het eind van de weg, een kilometer of twee verderop. Uit nieuwsgierigheid was ik erheen gelopen, kort nadat ik in het huis was komen wonen. Het woonwagenkamp was er nog niet geweest toen ik de laatste keer op bezoek was geweest en ik wilde gewoon weten wie de nieuwe burens waren. Mijn eerste gedachte toen ik het zag, was dat het mijn opa's huis eruit deed zien als de Taj Mahal. Zes of zeven oude, gammele woonwagens leken

lukraak op een braakliggend terrein neergekwakt te zijn. In een hoek stonden de overblijfselen van een woonwagen die vlam had gevat, waardoor er alleen nog een zwarte, gedeeltelijk gesmolten huls stond, die nooit was weggehaald. Tussen de woonwagens hingen slappe waslijnen tussen overhellende palen. Iele kippen waren aan het pikken in een stormbaan van auto's op blokken en roestende machines, waarbij ze alleen een woeste pitbull vermeden die aan een oude, weggegooid bumper zat vastgeketend. De hond had tanden zo groot als dolken en blafte zo woest toen ik eraan kwam dat het kwijl uit zijn schuimende bek vloog. Geen brave hond, dacht ik nog. Even vroeg ik me af waarom iemand ervoor zou kiezen om op een plek als deze te wonen, maar aan de andere kant wist ik het antwoord al. Op mijn wandeling terug naar huis voelde ik medelijden met de bewoners en verweet ik mezelf vervolgens dat ik een snob was, omdat ik wist dat ik meer geluk had gehad dan de meeste mensen, in elk geval wat geld betreft.

‘Woont u hier?’ hoorde ik een stem vragen.

Ik keek op en zag het meisje. Ze was teruggelopen en stond een paar meter verderop. Ze hield duidelijk afstand, maar stond toch zo dichtbij dat ik de sproetjes zag op haar wangen, die zo bleek waren dat ze bijna doorschijnend leken. Op haar armen zag ik een paar blauwe plekken, alsof ze ergens tegenaan gestoten was. Ze was niet bijzonder knap en er was iets onafs aan haar, waardoor ik opnieuw het idee had dat ze een tiener was. Haar achterdochtige blik wekte de indruk dat ze klaarstond om ervandoor te gaan als ik ook maar de kleinste beweging haar kant op zou maken.

‘Op dit moment wel,’ zei ik en ik glimlachte. ‘Maar ik weet niet hoe lang ik nog blijf.’

‘De oude man is dood. De man die hier eerst woonde. Hij heette Carl.’

‘Dat weet ik. Hij was mijn opa.’

‘O.’ Ze liet een hand in haar achterzak glijden. ‘Hij gaf me honing.’

‘Dat klinkt wel als iets voor hem.’ Ik wist niet zeker of dat wel waar was, maar ik had het idee dat ik dat moest zeggen.

‘Hij at altijd bij de Trading Post,’ zei ze. ‘Hij was altijd aardig.’

Slow Jim’s Trading Post was zo’n bouwvallige winkel die je heel vaak aantreft in het Zuiden en bestond al voordat ik was geboren. Mijn opa nam me er altijd mee naartoe wanneer ik op bezoek kwam. De winkel was zo groot als een garage voor drie auto’s, met een overdekte veranda aan de voorkant, en er werd van alles verkocht, van benzine tot melk en eieren, tot vissersuitrusting, levend aas en auto-onderdelen. Er stonden van die ouderwetse benzinepompen aan de voorkant – je kon er niet met pin of creditcard betalen – en een grill waar warm eten werd geserveerd. Ik weet nog dat ik er een keer een zak plastic speelgoedsoldaatjes vond, ingeklemd tussen een zak marshmallows en een doos vishaken. Er zat geen logica in wat er op de schappen werd aangeboden of aan de muren was uitgestald, maar ik vond het altijd een van de coolste winkels ooit.

‘Werk je daar?’

Ze knikte, waarna ze naar de doos in mijn hand wees. ‘Waarom legt u overal mottenballen rond het huis?’

Ik staaarde naar de doos in mijn hand, en besepte dat ik was vergeten dat ik die vasthield.

‘Vanochtend was er een slang op mijn veranda. Ik heb gehoord dat ze wegblijven als je mottenballen gebruikt.’

Ze tuitte haar lippen en zette een stap achteruit. ‘Oké dan. Ik wilde gewoon weten of u hier nu woonde.’

‘Ik ben Trevor Benson, trouwens.’

Bij het geluid van mijn naam staaarde ze naar me. Ze verzamelde moed om te vragen wat zo voor de hand lag.

‘Wat is er met uw gezicht gebeurd?’

Ik wist dat ze het dunne litteken bedoelde dat van mijn haarlijn tot mijn kaak liep, en het versterkte de indruk van jeugdigheid die ik van haar had. Volwassenen begonnen er meestal niet over. In plaats daarvan deden ze net alsof ze het niet hadden gezien. ‘Mortiersalvo in Afghanistan. Een paar jaar geleden.’

‘O.’ Ze wreef met de rug van haar hand over haar neus. ‘Deed het pijn?’

‘Ja.’

‘O,’ zei ze weer. ‘Ik denk dat ik weer eens moet gaan.’

‘Oké,’ zei ik.

Ze liep weer naar de weg, maar draaide zich plotseling weer om. ‘Het werkt niet, hoor,’ riep ze.

‘Wat werkt niet?’

‘Die mottenballen. Slangen geven geen moer om mottenballen.’

‘Weet je dat zeker?’

‘Dat weet iedereen.’

Zeg dat maar tegen mijn opa, dacht ik. ‘Wat moet ik dan doen? Als ik geen slangen op mijn veranda wil?’

Ze leek even na te denken voordat ze antwoordde. ‘Misschien moet u op een plek gaan wonen waar geen slangen zijn.’

Ik lachte. Ze was zeker een rare, maar ik besepte dat het de eerste keer was dat ik had gelachen sinds ik hier was komen wonen, misschien wel voor het eerst sinds maanden.

‘Leuk je te ontmoeten.’

Ik keek haar na, en tot mijn verbazing maakt ze een trage pirouette. ‘Ik ben Callie,’ riep ze.

‘Leuk je te ontmoeten, Callie.’

Toen ze uiteindelijk uit het zicht was verdwenen, afgeschermd door de azalea’s, vroeg ik me af of ik door zou gaan met mottenballen neerleggen. Ik had geen idee of ze gelijk had of niet, maar uiteindelijk besloot ik om er een punt achter te

zetten. Ik had trek in limonade en wilde gaan zitten op de veranda aan de achterkant en me ontspannen, al was het alleen maar omdat mijn psychiater me aanraadde de tijd te nemen om me te ontspannen nu ik nog tijd had.

Hij zei dat het me zou helpen om *De Duisternis* op afstand te houden.

Mijn psychiater gebruikte soms bloemrijke taal zoals *De Duisternis* om PTSS te beschrijven, ook bekend als posttraumatische stressstoornis. Toen ik hem vroeg waarom, legde hij uit dat iedere patiënt anders was en dat het deel uitmaakte van zijn taak om termen te vinden die nauwkeurig de stemming en de gevoelens weergaven van de patiënt, op een manier die de patiënt langs het trage pad van herstel zou voeren. Vanaf het begin dat hij met me werkte, verwees hij naar mijn PTSS als *onrust, problemen, worsteling, het vlindereffect, emotiedisregulatie, triggergevoeligheid* en uiteraard *De Duisternis*. Het hield onze sessies interessant en ik moest toegeven dat ‘duisternis’ een treffende omschrijving was van de manier waarop ik me had gevoeld. Gedurende lange tijd na de explosie wás mijn stemming ook duister, zo zwart als de nachthemel zonder sterren of maan, ook al beseftte ik niet helemaal waarom. In het begin verkeerde ik in een koppige ontkenningfase over PTSS, maar ja, ik was dan ook altijd al koppig geweest.

Eerlijk gezegd vond ik mijn woede, depressie en slapeloosheid destijds alleen maar logisch. Elke keer dat ik in de spiegel keek, werd ik eraan herinnerd wat er was gebeurd op het vliegveld van Kandahar op 9 september 2011, toen een raket gericht op het ziekenhuis waar ik werkte, insloeg bij de ingang, slechts een paar seconden nadat ik het gebouw had verlaten. Er zit een beetje ironie in mijn woordkeuze, aangezien in de spiegel kijken niet hetzelfde is als het ooit was. Ik was blind geworden aan mijn rechteroog, wat betekent dat ik geen diep-

te meer zie. Staren naar mijn eigen spiegelbeeld voelt een beetje alsof ik naar zwemmende vissen kijk op een screensaver van een oude computer – bijna echt, maar toch niet helemaal – en zelfs als ik daardoorheen zou kunnen kijken, vallen mijn andere wonden op als een eenzame vlag die boven op Mount Everest is geplant. Het litteken op mijn gezicht heb ik al genoemd, maar de granaatscherven hebben mijn torso zo pokdalig als de maan gemaakt. De pink en de ringvinger van mijn linkerhand werden afgerukt – bijzonder ongelukkig, aangezien ik links-handig ben – en ik verloor mijn linkeroor. Geloof het of niet, dat was de wond die me het meest dwarszat aan mijn uiterlijke voorkomen. Een mensenhoofd ziet er niet natuurlijk uit als er een oor ontbreekt. Ik zag er vreemd scheef uit en pas op dat moment waardeerde ik mijn oor eigenlijk. Op de zeldzame momenten dat ik over mijn oren had nagedacht, was het altijd in de context geweest van dingen horen. Maar probeer eens een zonnebril te dragen met één oor en dan zul je begrijpen waarom ik het verlies pijnlijk vond.

Ik heb het nog niet gehad over de verwondingen aan mijn ruggengraat, die tot gevolg hadden dat ik opnieuw moest leren lopen, of de bonkende hoofdpijn die maandenlang bleef zeuren. Dat alles zorgde ervoor dat ik me lichamelijk gezien een wrak voelde. Maar de brave artsen in het Walter Reed National Military Medical Center laptten me op. Nou ja, grotendeels tenminste. Zodra ik weer kon staan, werd de zorg voor mijn persoon overgenomen door mijn oude universiteit Johns Hopkins, waar de plastische chirurgie werd uitgevoerd. Ik heb nu een kunstoor – zo mooi gemaakt dat ik nauwelijks zie dat het nep is – en mijn oog ziet er normaal uit, ook al is het volkomen onbruikbaar. Aan de vingers konden ze niet veel doen – tegen die tijd waren ze in Afghanistan in mest veranderd – maar een plastisch chirurg lukte het om de omvang van het litteken op mijn gezicht terug te brengen tot de huidige dunne,

witte streep. Het is zichtbaar, maar het is niet meer zo dat kleine kinderen gaan gillen als ze me zien. Ik maak mezelf graag wijs dat het me karakter geeft, dat onder de oppervlakte van de gladde en meegaande man die je voor je ziet, een intense, moedige man zit, die echt gevaar heeft ervaren en getrotseerd. Of zoiets.

Maar ja, niet alleen mijn lichaam, ook mijn hele leven was opgeblazen, inclusief mijn carrière. Ik wist niet wat ik met mezelf of met mijn toekomst aan moest, ik wist niet hoe ik moest omgaan met de flashbacks of de slapeloosheid of mijn licht ontvlambare woede, of alle andere idiote symptomen geassocieerd met PTSS. Het ging bergafwaarts met me totdat ik de absolute bodem bereikte – denk aan een slemppartij van vier dagen, waarna ik wakker werd onder de kots – en ik eindelijk besepte dat ik hulp nodig had. Ik vond een psychiater die Eric Bowen heette en die een expert was in CGT en DGT, oftewel cognitieve en dialectische gedragstherapie. In essentie richten zowel CGT als DGT zich op gedrag als een manier om controle te krijgen, of om te gaan met wat je denkt of voelt. Als je je belast voelt, dwing jezelf dan om rechtop te gaan staan; als je je overweldigd voelt omdat je te maken hebt met een gecompliceerde taak, probeer dat gevoel dan terug te dringen met eenvoudige taken van dingen die je wel kunt doen, zoals beginnen met de eerste gemakkelijke stap, en daarna de volgende eenvoudige activiteit.

Het is veel werk om gedrag te veranderen – en er zitten heel veel andere aspecten aan CGT en DGT – maar langzaam maar zeker begon ik dingen weer op de rails te krijgen. En daarmee begon ik over de toekomst na te denken. Dokter Bowen en ik bespraken allerlei carrièreopties, maar uiteindelijk besepte ik dat ik de beoefening van de geneeskunde miste. Ik legde contact met Johns Hopkins en schreef me in voor een nieuwe klinische opleidingsperiode. Deze keer in de psychiatrie. Volgens

mij was Bowen daardoor wel gevleid. Om een lang verhaal kort te maken, er werd hier en daar wat invloed uitgeoefend – misschien omdat ik er al eerder had gestudeerd, misschien omdat ik een gehandicapte veteraan was – en er werden vrijstellingen toegekend. Ik werd toegelaten als psychiater in opleiding, met een startdatum in juli. Niet lang nadat ik de felicitaties had ontvangen van Johns Hopkins, hoorde ik dat mijn opa een beroerte had gehad. Het was gebeurd in Easley, South Carolina, een plaats waarover ik hem nooit eerder had horen praten. Ik moest snel naar het ziekenhuis komen, omdat hij niet lang meer te leven had.

Ik begreep er niets van waarom hij daar was. Voor zover ik wist, had hij New Bern in jaren niet verlaten. Tegen de tijd dat ik er aankwam en hem in het ziekenhuis aantrof, kon hij nauwelijks meer praten; hij kon met moeite nog één woord per keer uitspreken. Zelfs die woorden waren moeilijk te begrijpen. Hij zei vreemde dingen tegen me, dingen die me van streek maakten en die ik niet begreep, maar ik kon het gevoel niet van me afschudden dat hij probeerde iets belangrijks over te brengen voordat hij ten slotte overleed.

Als zijn enige overgebleven familie was het aan mij om de uitvaart te regelen. Ik wist zeker dat hij in New Bern begraven wilde worden. Ik liet hem naar zijn woonplaats terug vervoeren, organiseerde een bescheiden herdenkingsdienst bij zijn graf, waar meer mensen op afkwamen dan ik had verwacht, en bracht veel tijd door in zijn huis, wandelend over het terrein en worstelend met mijn verdriet en schuldgevoel. Omdat mijn ouders het zo druk hadden met hun eigen leven, had ik toen ik opgroeide het grootste deel van mijn zomers doorgebracht in New Bern, en ik miste mijn opa met een pijn die voelde alsof ik in een bankschroef zat geklemd. Hij was grappig, hij was wijs en vriendelijk, en hij gaf me altijd het gevoel dat ik ouder en slimmer was dan ik eigenlijk was. Toen ik acht

was, liet hij me een pufje van zijn maiskolfpijp nemen; hij leerde me hoe ik moest vliegvissen en elke keer dat hij een voertuig repareerde, liet hij me helpen. Hij leerde me alles over bijen en bijen houden, en toen ik een tiener was, vertelde hij me dat ik op een dag een vrouw zou tegenkomen die mijn leven voorgoed zou veranderen. Toen ik vroeg hoe ik zou weten of ik de ware had ontmoet, knipoogde hij en zei me dat als ik het niet zeker wist, ik dan maar beter gewoon door kon blijven zoeken.

Op de een of andere manier, met alles wat er was gebeurd sinds Kandahar, had ik de afgelopen jaren niet de tijd gehad om hem te bezoeken. Ik weet dat hij zich zorgen maakte over mijn toestand, maar ik had niet aan hem willen vertellen met welke demonen ik worstelde. Het was verdomme al moeilijk genoeg om met dokter Bowen over mijn leven te praten, en ook al wist ik dat mijn opa me niet zou veroordelen, het voelde gemakkelijker om afstand te houden. Ik vond het verschrikkelijk dat hij overleed voordat ik de kans had gehad om echt weer contact met hem te maken. En toen nam net na de begrafenis ook nog een plaatselijke advocaat contact met me op om me te laten weten dat ik het huis van mijn opa had geërfd, dus was ik opeens de eigenaar van juist dat huis waar ik als kind zo veel vormende zomers had doorgebracht. In de weken na de begrafenis bracht ik heel veel tijd door met nadenken over alles wat ik niet had uitgesproken tegen de man die me zo onvoorwaardelijk had liefgehad.

Ik moest steeds maar denken aan de vreemde dingen die mijn opa op zijn sterfbed tegen me had gezegd, en ik vroeg me af waarom hij überhaupt in Easley, South Carolina was geweest. Had het iets te maken met de bijen? Had hij een oude vriend bezocht? Had hij een afspraakje met een vrouw? De vragen bleven maar aan me knagen. Ik sprak dokter Bowen erover en hij stelde voor dat ik zou proberen de antwoorden te

vinden. De feestdagen gingen onopgemerkt voorbij, en met de komst van het nieuwe jaar zette ik mijn flat te koop bij een makelaar, in de veronderstelling dat het een paar maanden zou duren om hem te verkopen. Maar kijk eens aan, binnen enkele dagen werd er een bod uitgebracht en in februari was de verkoop definitief. Aangezien ik binnenkort voor mijn klinische opleidingsperiode naar Baltimore zou verhuizen, had het geen zin om een tijdelijk huurhuis te vinden. Het huis van mijn opa in New Bern schoot me te binnen en ik dacht: waarom niet?

Ik kon weggaan uit Pensacola en misschien het oude huis opknappen om het te verkopen. Als ik geluk had, zou ik er misschien zelfs achter komen waarom mijn opa in Easley was geweest, en wat hij me in hemelsnaam had geprobeerd te vertellen.

En dat is de reden waarom ik overal mottenballen aan het strooien was bij zijn gammele oude huis.

Ik dronk niet echt limonade op de veranda achter het huis. Zo noemde mijn opa bier altijd, en toen ik klein was, was een van de leukste dingen van mijn jonge leven om een flesje limonade uit de koelbox te halen. Gek genoeg zat het altijd in een flesje waarop BUDWEISER stond.

Ik geef de voorkeur aan Yuengling, van de oudste brouwerij van Amerika. Toen ik op de officiersopleiding van de marine zat, de Naval Academy, liet een student uit de bovenbouw, die Ray Kowalski heette, me ermee kennismaken. Hij kwam uit Pottsville, Pennsylvania – thuishaven van de Yuengling-brouwerij – en hij overtuigde me ervan dat er geen lekkerder bier bestond. Interessant was dat Ray ook de zoon van een mijnwerker was, en het laatste wat ik van hem had gehoord, was dat hij diende op de USS Hawaii, een kernonderzeeër. Ik denk dat hij van zijn vader had geleerd dat wanneer je aan het werk